

Komentaras

2012 11 09

Lietuvos eksportuotojų laukia iššūkių kupini metai

Lietuvos prekių eksportas 2012 m. rugsėjį, lyginant su atitinkamu ankstesnių metų laikotarpiu, paaugo 13,9 proc., o per pirmus 9 šių metų mėnesius padidėjo 10,6 proc. Pardavimai užsienyje ypač sparčiai kilo vasaros mėnesiais, kuomet metinis augimas vidutiniškai viršijo 13 proc.

Šiomet Lietuvos eksporto dinamika buvo kiek geresnė nei tikėtasi, o pagrindinė gerų ligšiolinių rodiklių priežastis buvo palanki eksporto geografija. Nors krizė ir pakirto euro zonos ekonomika, šalys, kuriose parduodame savo produkciją, t.y. Rusija, Latvija, Estija, Lenkija iki šiol demonstravo stiprius makroekonominius rezultatus. Netgi Vokietija ilgą laiką sugebėjo atsispirti krizei regione.

Visgi manome, jog ženklus pardavimų užsienyje augimo sulėtėjimas yra neišvengiamas, mat situacija pagrindinėse Lietuvos eksporto rinkose pastaruoju metu nenumaldomai prastėjo. Rusijos ir Lenkijos ekonomikos trečiąjį ketvirtį gerokai sulėtėjo. Vokietijos apdirbamoji pramonė jau kurį laiką traukiasi, o paslaugų sektorius krenta sparčiausiai per trejus metus. Su daugiau sunkumų susiduria ir Estijos bei Latvijos ekonomika.

Sunku tikėtis, kad situacija regione netrukus pasitaisys. Europos centrinio banko (ECB) naudojama agresyvi monetarinė politika nėra pajėgi išspręsti problemų. Nors ECB palūkanų normos yra rekordinėse žemumose, skolinimasis euro zonos periferijos šalyse – Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje – išlieka brangus. Be to daugelyje valstybių sugriežtėjo skolinimo standartai. Net ir tos įmonės, kurios galėtų nebrangiai pasiskolinti, dažnai vengia tai daryti, mat abejojo Europos augimo perspektyvomis, be to po kelių grąžinant skolas praleistų metų vengia priimti naujus įsipareigojimus. Tokioje situacijoje galėtų pagelbėti laisvesnė fiskalinė politika, tačiau regiono valstybės neturi galimybės arba ryžto jos taikyti. Todėl Europos Sąjungos ekonomika kitais metais greičiausiai neišvengs recesijos. Tai paveiks ir mūsų įmones: manome, kad eksporto augimas sulėtės nuo šiemet laukiamų 6 proc. iki 3 - 4 proc. kitais metais.

Mindaugas Jurgelis

Analitikas

Ekonominių tyrimų padalinys